

व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावनी: विध्वंसापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड-१९मुखी पर्यटन, यातायात, कृषि, उत्पादन तथा सेवा क्षेत्रमा पारेको प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्दै उत्पादन तथा रोजगारी अभिवृद्धि गर्न उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा उपलब्ध गराउन वाञ्छनीय भएकोले,

प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गण्डकी प्रदेश सरकारले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “उद्यमी तथा व्यवसायी” भन्नाले आफ्नो उद्यमशीलताको उपयोग गरी पर्यटन, उत्पादन तथा सेवामूलक व्यवसाय गर्ने उद्यमी तथा व्यवसायीहरू सम्झनु पर्छ ।

(ख) “आधार दर” भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको लागि आधार दर कायम गर्न निर्दिष्ट गरिदिएको सूत्र वमोजिम बैंकहरूले निर्धारण गरेको “आधार दर” सम्झनु पर्छ ।

(ग) “नेपाल राष्ट्र बैंक” भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकको गण्डकी प्रदेशस्थित पोखरा कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।

(घ) “बैंक” भन्नाले गण्डकी प्रदेशका स्थानीय तहहरूमा सरकारी कारोबार गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजतपत्र प्राप्त “क” वर्गका बैंकहरू सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “व्यक्तिगत जमानी” भन्नाले व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीले सञ्चालन गरेको उद्यम व्यवसायलाई प्रवाह गरेको कर्जा भुक्तानीको लागि प्रदान गरेको व्यक्तिगत जमानी सम्झनु पर्छ ।

(च) “व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा” भन्नाले यस कार्यविधि वमोजिम व्यवसाय जीवन रक्षा कोषबाट व्याज शोधभर्ना पाउने गरी बैंकमार्फत् प्रवाह गरिने कर्जा सम्झनु पर्छ ।

“व्यवसाय जीवन रक्षा कोष” भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापना गरिएको व्यवसाय जीवन रक्षा कोष सम्झनु पर्छ।

“शोधभर्ना खाता” भन्नाले दफा १२ बमोजिमको शोधभर्ना खाता सम्झनु पर्छ।

(झ) “समिति” भन्नाले दफा १५ बमोजिमको निर्देशक समिति सम्झनु पर्छ।

(ज) “सामूहिक जमानी” भन्नाले समूहको उत्तरदायित्वमा प्रवाह गरेको कर्जा भुक्तानीको लागि समूहका सबै सदस्यले दिने संयुक्त जमानी सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद २

व्यवसाय जीवन रक्षा कोष

३. व्यवसाय जीवन रक्षा कोष: (१) कोभिड-१९ बाट प्रभावित कृषि उद्यम, उत्पादनमूलक उद्योग तथा पर्यटन लगायतका सेवामूलक व्यवसायलाई जोगाउन, टिकाउन र सुचारु गर्न उद्यमी तथा व्यवसायीलाई निर्व्याजी सरल र सुलभ कर्जा उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि बैंकहरुले लिने व्याज शोधभर्ना गर्न मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयले एक अरब रुपैयाँको व्यवसाय जीवन रक्षा कोष स्थापना गरिनेछ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम व्यवसाय जीवन रक्षा कोषको सञ्चालन गरिनेछ।

परिच्छेद ३

कर्जाको वर्गीकरण, सीमा, व्याजदर तथा शर्त

४. प्रभावित क्षेत्रको वर्गीकरण: कोभिड-१९ का कारण साना उद्यम व्यवसायमा परेको प्रतिकूल प्रभाव, पुनरुत्थान हुन लाग्ने अनुमानित समय तथा त्यस्ता उद्यम व्यवसायले अर्थतन्त्रमा दिने योगदानलाई अनुमान गरी प्रभावित क्षेत्रलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ।

(क) लघु घरेलु तथा साना उद्यम व्यवसाय कर्जा

(ख) साना पर्यटन व्यवसाय कर्जा

(ग) साना यातायात व्यवसाय कर्जा

(घ) साना सेवा व्यवसाय कर्जा

५. कर्जा सीमा र भुक्तानी अवधि: (१) यस कार्यविधि बमोजिम बैंकहरुले लक्षित व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीलाई शुन्य व्याजदरमा प्रदान गर्ने कर्जाको सीमा र भुक्तानी अवधि देहाय बमोजिम हुनेछ:

क्र.सं.	कर्जाको शीर्षक	न्यूनतम रकम	अधिकतम रकम	कर्जाको अधिकतम अवधि	कर्जाको क्षेत्र
१	लघु घरेलु तथा साना उद्यम व्यवसाय कर्जा	रु. १ लाख	रु. १५ लाखसम्म	३ वर्ष	विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा
२	साना पर्यटन व्यवसाय कर्जा	रु. १ लाख	रु. १५ लाखसम्म	३ वर्ष	विस्तृत विवरण अनुसूची २ मा
३	साना यातायात व्यवसाय कर्जा	रु. ५० हजार	रु. १० लाखसम्म	३ वर्ष	विस्तृत विवरण अनुसूची ३ मा
४	साना सेवा व्यवसाय कर्जा	रु. ५० हजार	रु. १० लाखसम्म	३ वर्ष	विस्तृत विवरण अनुसूची ४ मा

तर, वार्षिक रु. ५० लाख भन्दा बढी कारोबार/ बिक्री गर्ने उद्यमी तथा व्यवसायीलाई यस कार्यविधि अन्तर्गतको कर्जा कार्यक्रममा सहभागी गराइने छैन ।

(२) व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा आवधिक प्रकृतिको मात्र हुनेछ ।

६. व्याजदर एवम् शर्त: (१) यस कार्यविधि बमोजिम मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले नेपाल राष्ट्र बैंकमा खोलेको शोधभर्ना खाताबाट बैंकहरुलाई सम्बन्धित बैंकको आधार दरमा ३ प्रतिशत व्याज थप गरी सो वापतको रकम शोधभर्नाको रुपमा नेपाल राष्ट्र बैंकले उपलब्ध गराउने छ । बैंकहरुले अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा नेपाल राष्ट्र बैंकसँग शोधभर्ना माग गर्नुपर्नेछ ।

स्पष्टिकरण: यस कार्यविधिको प्रयोजनको लागि आधार दर लिंदा कर्जा प्रवाह भएको भन्दा अघिल्लो त्रयमासको आधार दरलाई लिनुपर्नेछ । (जस्तै: दोस्रो त्रयमासमा प्रवाहित कर्जाको निम्ति पहिलो त्रयमासको अन्तिम अर्थात् असोज मसान्तको आधार दरलाई लिनुपर्नेछ)

(२) दश लाख रुपैयाँभन्दा बढीको कर्जामा ऋणीहरुले अनिवार्य रुपमा कर्जा सूचना लिनुपर्नेछ र यस वापतको शुल्क बैंकहरुले सम्बन्धित ऋणीहरुबाट असूल गर्न सक्नेछन् ।

(३) बैंकहरुले ऋणीहरुबाट कुनै पनि किसिमको व्याज असूल गर्न पाउनेछैनन् ।

स कार्यविधि बमोजिम प्रवाह हुने कर्जामा बैंकहरूले उपदफा (२) बमोजिमको कर्जा सूचना शुल्क र दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) र (घ) मा उल्लिखित धितोको बीमाशुल्क बाहेक ऋणीबाट सेन्ना शुल्क, मालपोत दस्तुर र कर्जा सुरक्षण दस्तुर लगायतका अन्य कुनै पनि शुल्कहरू लिन पाउने छैनन्।

(५) कुनै ऋणीले कर्जा दुरुपयोग गरेमा वा तोकिएको समयमा साँवा रकम भुक्तानी नगरेमा उक्त ऋणीलाई व्याज अनुदान उपलब्ध गराइने छैन ।

परिच्छेद ४

धितो/सुरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था

७. धितो सम्बन्धी व्यवस्था: (१) यस कार्यविधि बमोजिम बैंकहरूले कर्जा प्रवाह गर्दा देहाय बमोजिमको प्राथमिकताको आधारमा धितो स्वीकार गरी लगानी गर्न सक्नेछन् ।
- (क) सामूहिक जमानी वा
 - (ख) व्यक्तिगत जमानी वा
 - (ग) व्यवसायमा रहेको जिन्सी स्टक (मौज्दात) तथा उपकरण र ईक्यूपमेण्टहरू वा
 - (घ) सवारी साधन तथा अन्य यातायातका साधनहरू वा
 - (ङ) घर, जग्गा जमीन, सुन चाँदी, शेयर
- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्राथमिकताको आधारमा बैंकहरूले आवश्यकता अनुसार एकभन्दा बढी धितोहरूलाई समेत स्वीकार गर्न सक्नेछन् ।
- (३) घर, जग्गा जमीनलाई धितोको रूपमा स्वीकार गरी कर्जा प्रवाह गर्दा बैंकहरूले मालपोत कार्यालयमा ठाडो रोक्का राख्नु पर्नेछ र यस कार्यका लागि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयले मालपोत कार्यालयसँग आवश्यक सहजीकरण गर्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिमको धितोको मूल्याङ्कन सम्बन्धित बैंकको शाखा प्रबन्धकले गर्न सक्नेछन् ।
- (५) सुन, चाँदी तथा शेयर धितोको मूल्याङ्कन र रोक्का प्रक्रिया सम्बन्धित बैंकको आफ्नो नियमानुसार हुनेछ ।
८. धितोको बीमा: दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) र (घ) बमोजिमको धितोमा बैंकहरूले आवश्यकता अनुसार धितोको बीमा गराउन सक्नेछन् ।
९. सुरक्षण अनिवार्यता: यस कार्यविधि बमोजिम प्रवाह गरिने कर्जालाई निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषबाट बैंकले अनिवार्य रूपमा कर्जा सुरक्षण गराउनु पर्नेछ । कर्जा सुरक्षण

शुल्क वापतको रकम व्यवसाय जीवन रक्षा कोषबाट व्यहोरिनेछ । यस वापतको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकले शोधभर्ना खाता मार्फत बैंकहरुलाई उपलब्ध गराउनेछ ।

परिच्छेद ५

कर्जाको योग्यता एवम् शर्त सम्बन्धी व्यवस्था

१०. आवश्यक योग्यता एवम् शर्तहरु:(१) यस कार्यविधि बमोजिम व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा प्राप्त गर्न उद्योगी व्यवसायीले देहाय बमोजिमको न्यूनतम योग्यता एवम् शर्तहरु पूरा गरेको हुनुपर्नेछ:

- (क) गण्डकी प्रदेश भित्र उद्यम, व्यवसाय संचालन गरेको नेपाली नागरिक,
- (ख) बैंकिङ कसूर अन्तर्गत कारवाहीमा नपरेको,
- (ग) कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचीमा नपरेको,
- (घ) स्थायी लेखा नम्बर (PAN) लिएको,
- (ङ) कर्जाको आवेदन दिने मितिसम्म उद्यम, व्यवसाय स्थापना भएको कम्तीमा १ वर्ष पूरा भएको,

(च) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको सम्बन्धित निकाय वा स्थानीय तहमा दर्ता भएको,

(२) यस कार्यविधि बमोजिम बैंकहरुले ऋणी छनौट गर्दा अनुसूची ११ बमोजिमको भार अङ्कको आधारमा उद्यम, व्यवसायलाई प्राथमिकता क्रममा राख्नु पर्नेछ ।

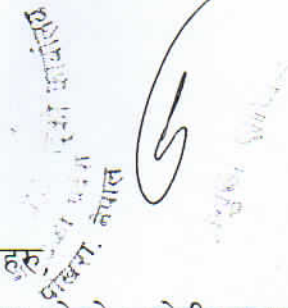
(३) व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा कोभिड-१९ बाट प्रभावित व्यक्ति / समूह/ फर्म/ कम्पनीलाई एकपटकको लागि मात्र प्रवाह गरिनेछ ।

(४) यस कार्यविधि बमोजिम कोभिड-१९ बाट प्रभावित व्यक्ति/ समूह/ फर्म/ कम्पनीहरुले एउटै शीर्षक वा फरक शीर्षकमा एकभन्दा बढी बैंकहरुबाट कर्जा लिन पाउने छैनन् ।

(५) कुनै व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीले झुठा विवरण पेश गरी कर्जा उपभोग गरेमा प्रचलित कानून अनुसार कारवाही हुनेछ ।

११. कर्जाका लागि आवश्यक कागजात: यस कार्यविधि बमोजिम कर्जा प्रवाह गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- (क) सम्बन्धित निकायमा वा स्थानीय तहमा दर्ता भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- (ख) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- (ग) गत आर्थिक वर्षको कर तिरेको निस्सा वा PAN को प्रतिलिपि

(घ) प्राप्त कर्जा उपयोग सम्बन्धी संक्षिप्त प्रस्ताव,

(ङ) धितोसम्बन्धी अद्यावधिक आवश्यक कागजातहरू,

(च) दर्ता नभई १ वर्ष भन्दा अगाडिदेखि सञ्चालनमा रहेको उद्योगी व्यवसायीले दफा १० को उपदफा (१) को खण्ड (ङ) को पुष्ट्याई गर्ने स्थानीय तहको सिफारिस,

(छ) कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचीमा नपरेको र बैकिङ्ग कसूर अन्तर्गत कारबाहीमा नपरेको स्वघोषणा, र

(ज) वार्षिक कारोबार / बिक्री रकम रु. ५० लाख वा सो भन्दा कम भएको स्वघोषणा।

परिच्छेद ६

कर्जाको प्रवाह, शुल्क तथा भुक्तानी प्रक्रिया

१२. कर्जा प्रवाह प्रक्रिया: (१) यस कार्यविधि बमोजिम व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा प्रवाह गर्न मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले नेपाल राष्ट्र बैंकमा एक "शोधभर्ना खाता" खोली व्यवसाय जीवन रक्षा कोषको २५ प्रतिशत रकम अग्रीम जम्मा गर्नेछ।

(२) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले सर्वसाधारणको जानकारीको लागि "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" प्रवाह गर्न उद्यमी तथा व्यवसायीबाट निवेदन माग गरी ३० दिनको अवधि तोकी सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सार्वजनिक सूचना जारी भएपश्चात सो सूचनामा तोकिएको अवधिभित्र कर्जा प्राप्त गर्न योग्य व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीहरूले दफा ११ बमोजिमका कागजात सहित अनुसूची १२ बमोजिमका बैंकहरूको गण्डकी प्रदेशस्थित कुनै पनि शाखामा अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(४) बैंकहरूले यस कार्यविधि बमोजिम कर्जा दिन योग्य व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीलाई अनुसूची ११ बमोजिमको मुल्याङ्कन गरी अनुसूची ६ बमोजिमको निवेदन दिई निवेदन दिने अन्तिम मितिको पन्ध्र कार्य दिन भित्र नेपाल राष्ट्र बैंकसँग पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ र नेपाल राष्ट्र बैंकले बैंकहरूलाई सात कार्य दिनभित्र पूर्व स्वीकृति दिनु पर्नेछ।

(५) उपदफा (२) बमोजिम सार्वजनिक सूचना आह्वान गर्दा पर्याप्त आवेदन प्राप्त नभएमा पुनः पन्ध्र दिनको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नेछ।

(६) यस कार्यविधि बमोजिम प्रवाह गरिने कर्जाको व्याजदर दफा ५ बमोजिमको कर्जा भुक्तानी अवधिसम्म मात्र लागू रहनेछ।

नृत्यमन्त्रा तथा मन्त्रिणां ज्ञानेन अवधिसम्म चत्ता नभएका कर्जाको हकमा व्याजदर बैंकले अन्य कर्जा सरह तोक्न सक्नेछ। यस्तो व्याजदर तोक्दा बैंकले ऋणीहरूबाट व्याजदर बाहेकका अन्य कुनै पनि शुल्क दस्तुरहरू असूल गर्नु पाउने छैन।

(७) बैंकहरूले उपदफा ३ र ५ वमोजिम प्राप्त भएका निवेदन उपर निवेदन दिने अन्तिम मितिले एक्काइस कार्य दिनभित्र सम्बन्धित निवेदकलाई कर्जा स्वीकृत भए/नभएको जानकारी दिनुपर्नेछ।

(८) बैंकहरूले कर्जाको व्याज शोधभर्नाको लागि अनुसूची ५ मा तोकिए वमोजिमको ढाँचामा नेपाल राष्ट्र बैंकमा निवेदन दिनुपर्नेछ।

(९) बैंकहरूबाट शोधभर्नाको लागि माग भए वमोजिमको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकले त्रैमासिक (असोज, पुस, चैत्र र असारमसान्त) रुपमा शोधभर्ना उपलब्ध गराउनेछ।

(१०) दफा ५ मा भएको कर्जाको वर्गीकरण वमोजिम अनुसूची १, २, ३ र ४ मा उल्लेख गरिएका व्यवसाय वा उद्योग बाहेक अन्य शीर्षकसँग सम्बन्धित कर्जाको व्याज शोधभर्ना माग गर्न पाईने छैन।

१३. कर्जा भुक्तानी प्रक्रिया: (१) कर्जाको साँवाको भुक्तानी तालिका बैंकहरूले ऋणीको आय र नगद प्रवाहको आधारमा ऋणीसँग छलफल गरी आफैं तय गर्न सक्नेछन्। यसरी साँवाको भुक्तानी गर्न शुरुको छ महिना ग्रेस अवधि प्रदान गर्न सकिनेछ। ग्रेस अवधिको किस्ताको रकम त्यस पछाडिका चार त्रयमासको अवधिमा समानुपातिक रुपमा भुक्तानी गर्नुपर्नेछ।

(२) ऋणीको आय र नगद प्रवाहका आधारमा बैंकहरूले ३ वर्ष भन्दा बढी अवधिको कर्जा प्रवाह गर्न सक्नेछन् तर, ३ वर्ष पश्चात् ऋणीहरूलाई यस कार्यविधि वमोजिमको सुविधा उपलब्ध हुने छैन।

(३) बैंकहरूले समयमै कर्जाको किस्ता भुक्तानी गर्न नसकेका ऋणीहरूबाट सो किस्ता रकमको बढीमा २ प्रतिशत सम्मको पेनल रकम असूल गर्न सक्नेछन्।

(४) ऋणीले लिएको कर्जा अग्रिम भुक्तानी गर्न सक्नेछन्। यस प्रावधान वमोजिम अग्रिम भुक्तानी गर्ने ऋणीहरूसँग बैंकहरूले कुनैपनि अतिरिक्त शुल्क असूल गर्न पाउने छैनन्।

(५) ऋणीले जुन उद्देश्यको लागि कर्जा लिएको हो सोही उद्देश्यका लागि मात्र कर्जा उपयोग गर्नु पर्नेछ। उद्देश्य विपरित प्रयोग गरी कर्जा दुरुपयोग भएको पाईएमा बैंकहरूले उक्त कर्जालाई तत्कालै खराब कर्जामा परिणत गर्नुपर्नेछ। यसरी खराब वर्गको

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
कर्मचारीको कार्यालय
पश्चात् उक्त कर्जालाई सम्बन्धित बैंकले असुलीको प्रकृत्यामा लैजानु पर्नेछ ।

(६) यस कार्यविधि बमोजिम बैंकहरूले नेपाल राष्ट्र बैंकसँग गर्ने पत्राचार लगायत सम्पूर्ण कारोबार बैंकहरूको आफ्नो प्रदेश कार्यालयमार्फत् गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ७

सम्बन्धित निकायहरूको काम कर्तव्य र अधिकार

१४. नेपाल राष्ट्र बैंकको काम, कर्तव्य र अधिकार: यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा नेपाल राष्ट्र बैंकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनका लागि अनुसूची ९ बमोजिम मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसँग र अनुसूची १० बमोजिम सम्बन्धित बैंकहरूसँग सम्झौता गर्ने ।

(ख) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको पत्र बमोजिम शोधभर्ना खाता खोली सोको जानकारी मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई दिने ।

(ग) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्राप्त रकम शोधभर्ना खातामा जम्मा गर्ने ।

(घ) यस कार्यविधि बमोजिम बैंकहरूबाट प्रवाह भएको कर्जाको व्याज र कर्जा सुरक्षण शुल्क वापतको रकम बैंकहरूलाई शोधभर्ना उपलब्ध गराउने,

(ङ) यस कार्यविधि बमोजिम बैंकहरूलाई शोधभर्ना उपलब्ध गराइएको व्याज, कर्जा सुरक्षण शुल्क तथा असूली भएको रकमको त्रैमासिक विवरण निर्देशक समितिलाई उपलब्ध गराउने,

(च) यस कार्यविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि सम्बन्धित बैंकहरूको आवश्यकतानुसार अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गर्ने,

(छ) नेपाल राष्ट्र बैंकले यस कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आफ्नो Core Banking System मा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।

१५. बैंकहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार: यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा बैंकहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) बैंकहरूले नेपाल राष्ट्र बैंक र आफ्ना शाखाहरूसँग समन्वय गरी यस कार्यविधि बमोजिम व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा प्रवाह गर्न प्रदेश कार्यालयमा एउटा एकाई

गठन गठन र उक्त इकाईले कर्जा कार्यक्रममा संलग्न शाखा कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई आवश्यकतानुसार तालिम प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

(ख) यस कार्यविधि वमोजिम कर्जाको लागि निवेदन प्राप्त भएपछि बैंकहरूले अनुसूची ११ वमोजिम गरिने मूल्याङ्कनको आधारमा कर्जा प्रवाह गर्नुपर्नेछ ।

(ग) बैंकहरूले व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा प्रवाह गर्दा सो कार्यक्रम अन्तर्गत प्रवाह गरिने कर्जाको कम्तिमा पचास प्रतिशत रकम पाँच लाखभन्दा कम कर्जा माग गर्ने उद्योगी व्यवसायीहरूलाई प्राथमिकता दिई प्रवाह गर्नु पर्नेछ ।

(घ) यस कार्यविधि वमोजिम बैंकहरूले कर्जा कार्यक्रम सम्बन्धी Product Paper तयार गरी लागू गर्नुपर्नेछ र Software (Core Banking System) मा समेत आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(ङ) बैंकहरूले यस कार्यविधि वमोजिम प्रवाह गरेको सम्पूर्ण कर्जाहरूको निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषबाट अनिवार्य रूपमा सुरक्षण गराउनुपर्नेछ ।

(च) यस कार्यविधि वमोजिमको कर्जा र कर्जा असूलीको विवरण बैंकहरूले त्रैमासिक रूपमा त्रयमास समाप्त भएको पन्ध्र कार्य दिनभित्र अनुसूची ८ वमोजिमको ढाँचामा नेपाल राष्ट्र बैंकलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(छ) ऋणीले कर्जाको सदुपयोग गरे नगरेको सम्बन्धमा बैंकहरूले आवश्यकतानुसार निरीक्षण गरी सोको अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

(ज) नेपाल राष्ट्र बैंकले माग गरेको बखत बैंकहरूले ऋणीसँग सम्बन्धित कागजातहरू तुरुन्त उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(झ) बैंकहरूले कर्जाको आधार दर, व्याज रकम र कर्जा सुरक्षण शुल्क वापतको रकम त्रैमासिक (असोज, पुस, चैत्र र असारमसान्त) रूपमा नेपाल राष्ट्र बैंक समक्ष शोधभर्ना माग गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ८

निर्देशक समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१६. निर्देशक समितिको गठन: (१) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण, समन्वय, एवम् अनुगमन गर्न देहाय वमोजिम एक निर्देशक समिति रहने छ ।

(क) प्रमुख सचिव, गण्डकी प्रदेश (संयोजक)

(ख) प्रदेश नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्ष वा

निजले तोकेको आयोगको सदस्य

(सदस्य)

९

- (म) प्रदेश सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय (सदस्य)
- (घ) प्रदेश सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय (सदस्य)
- (ङ) निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैङ्क (सदस्य)
- (च) नेपाल राष्ट्र बैङ्कले तोकेको बैंकको प्रतिनिधि एकजना (सदस्य)
- (छ) उप सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय (सदस्य सचिव)
- (२) समितिको बैठक सम्बन्धि कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गर्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक कम्तिमा महिनाको एक पटक बस्नेछ ।
- (४) समितिले आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञहरुलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (५) समितिको बैठक भत्ता तथा खाजा खर्च प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्चको मापदण्ड बमोजिम हुनेछ ।

१७. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनका लागि अन्तर निकाय समन्वय गर्ने,
- (ख) कर्जा प्रवाह गर्ने सम्बन्धित बैंक तथा ऋणीहरुको आवश्यकता अनुसार अनुगमन र निरीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ग) यस कार्यविधिमा भएका अनुसूचीमा हेरफेर तथा कार्यविधिको व्याख्या गर्नु परेमा समितिले नेपाल राष्ट्र बैंकसँगको परामर्शमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा सिफारिस गर्ने,
- (घ) प्रदेश सरकारले दिएका निर्देशनहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- (ङ) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जाको प्रगती विवरणको समिक्षा गर्ने,
- (च) व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा बापत परिचालन हुने कर्जा रकमको कम्तीमा पचास प्रतिशत रकम पाँच लाखभन्दा कम कर्जा माग गर्ने उद्योगी व्यवसायीहरुलाई कर्जा प्रवाह भए नभएको अनुगमन गर्ने गराउने ।
- (२) समितिले आवश्यकता अनुसार उप समिति गठन गर्न सक्नेछ ।
- (३) समितिको सचिवालय मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा रहनेछ ।

परिच्छेद ९

कारबाही सम्बन्धी व्यवस्था

१८. कर्जा बन्धन नगरेमा हुने कारवाही: (१) ऋणीले यस कार्यविधि अन्तर्गत उपभोग गरेको कर्जा निर्धारित समयमा चुक्ता नगरेमा सम्बन्धित बैंकले प्रचलित कानूनका अतिरिक्त देहाय बमोजिमको कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्न सक्नेछः

- (क) ऋणीलाई कर्जा सूचना केन्द्रको कालो सूचीमा राख्ने,
- (ख) ऋणीको बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको खाता रोक्का गर्ने,
- (ग) ऋणीको नाममा रहेको कुनै चल अचल सम्पत्ति बिक्री गर्न बन्देज लगाउनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउने,
- (घ) ऋणीले प्रदेश सरकारबाट पाउने सुविधा रोक्का गर्ने।
- (ङ) ऋणीको राहदानी रोक्का राख्ने,

(२) कर्जा प्रवाह गर्ने बैंकले उपदफा (१) बमोजिम कारवाहीको लागि सिफारिस गरेमा सम्बन्धित निकायले सो सिफारिस कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद १०

विविध

१९. कर्जाको अनुगमन तथा निरीक्षण: नेपाल राष्ट्र बैंकले व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जाको सदुपयोगिता तथा प्रभावकारिताको लागि आवश्यकतानुसार अनुगमन, सुपरिवेक्षण र निरीक्षण गर्ने गराउनेछ । अनुगमन, सुपरिवेक्षण र निरीक्षण प्रयोजनको लागि आवश्यक पर्ने रकम मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय र नेपाल राष्ट्र बैंकबीच भएको सम्झौता बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैंकले शोधभर्ना खाताबाट खर्च गरी हरेक असार मसान्तमा हिसाब मिलान गर्नेछ।

२०. खराब कर्जा वर्गीकरण तथा जोखिम सम्बन्धी अन्य व्यवस्था: यस कार्यविधि बमोजिम प्रवाहित खराब कर्जाहरूको वर्गीकरण र आवश्यक कारवाही सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल राष्ट्र बैंकले बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई जारी गरेको एकीकृत निर्देशन बमोजिम हुनेछ ।

२१. गुनासो सम्बन्धी व्यवस्था: (१) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा कर्जा प्रवाह, ऋणीको सेवा सुविधा तथा ऋणको सदुपयोग लगायतका विषयमा नेपाल राष्ट्र बैंकले गुनासो सुन्ने तथा उचित सम्बोधन र सहजीकरण गर्ने कार्य गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त गुनासा मध्ये निर्देशक समितिमा छलफल गर्न आवश्यक देखिएका गुनासा नेपाल राष्ट्र बैंकले निर्देशक समितिमा प्रस्तुत गर्न सक्नेछ ।

२२. अन्तिम हिसाब मिलान: यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन हुने “व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा” कार्यक्रमको अन्तिम हिसाब मिलान २०८१ पुस मसान्त सम्ममा गरिनेछ ।

२३. बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार: यस कार्यविधि कार्यान्वयन गर्ने क्रममा कुनै बाधा अडचन आउँदा परेमा निर्देशक समितिको सिफारिसमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले बाधा अडकाउ फुकाउनु सक्नेछ ।
२४. कार्यविधिको व्याख्या: यस कार्यविधि कार्यान्वयन गर्ने क्रममा कुनै दुविधा उत्पन्न भएमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले गरेको व्याख्या अन्तिम हुनेछ ।
२५. कार्यविधिमा संशोधन: (१) प्रदेश सरकारले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधिको संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले यस कार्यविधिको अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची १

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

लघु, घरेलु तथा साना उद्यम अन्तर्गतका उद्यम व्यवसायहरू

१. हस्तकला, चित्रकला एवम् सौगातका सामान बनाउने उद्यम व्यवसायहरू,
२. परम्परागत धातुका मूर्ति बनाउने उद्यम व्यवसायहरू,
३. स्थानीय कृषि उत्पादनमा आधारित जुस, अचार, मह, सस आदि उत्पादन गर्ने उद्यम व्यवसायहरू,
४. दुग्ध पदार्थ प्रशोधन गरी सोमा आधारित चिज, घिउ, मखन, छुर्पी आदि उत्पादन गर्ने,
५. घरेलु हाते तान आदि प्रयोग गरी कपडा बुन्ने तथा होजीयारी समेत,
७. ढाका उद्योग,
८. बुटिक व्यवसाय
९. जुता चप्पल, पोते बुन्ने, झोला, पर्स बनाउने, अल्लो प्रशोधन गर्ने, गुडिया, अगरवत्ती, चाउमिन बनाउने, जाम, जेली, चिप्स, पापड आदि बनाउने साना उद्यम व्यवसायहरू ।
१०. बेत, बाँस, निगालो, पराल, गहुँको नल, बाबियो, मकैको भुत्ला, केराको रेसा आदि प्रयोग गरी ह्याण्डिक्राफ्ट सम्बन्धी वस्तुहरू उत्पादन गर्ने उद्यम व्यवसायहरू ।
११. स्थानीय जडिबुटीहरू जस्तै नीम, तुलसी, एलोभेरा आदि प्रशोधन गरी सौन्दर्यका पदार्थ उत्पादन गर्ने साना उद्यम व्यवसायहरू ।
१२. कुखुरा पालन व्यवसाय
१३. पशुपंछी, मौरी तथा मत्स्यपालन व्यवसाय
१४. तयारी पोशाक, हस्तकला तथा सीपमूलक व्यवसाय
१५. नर्सरी, वन तथा खनिज उद्योग
१६. मूलभूत रूपमा सडेर गलेर जाने वस्तु जस्तै: तरकारी, फलफुल, पुष्प, माछामासु, दाना, दुध तथा दुग्धजन्य उत्पादन, अण्डा आदि उत्पादन तथा बिक्री वितरण
- १७ स्थानीय खाद्यवस्तु उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण तथा बिक्री वितरण ।

अनुसूची २

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

साना पर्यटन व्यवसाय अन्तर्गतका उद्यम व्यवसायहरू

१. ट्राभल एजेन्सी तथा ट्रेकिंग व्यवसाय, पर्वतारोहण, ज्याफिटड, क्याम्पिङ, टुर अपरेटर,
२. साहसिक पर्यटन जस्तै: बन्जी जम्पिंग, जिप फ्लायर, क्यानोनिङ्ग रक क्लाइम्बिङ्ग, प्यारा ग्लाइडिंग, अल्ट्रा लाइट, स्किईड, ग्लाइडिङ, हट एयर बेलुनिङ, घोडचढी,
३. साना होटल, होम-स्टे, रेष्टुरेन्ट तथा बार,
- ४ गजल दोहोरी साँझ जस्ता सांस्कृतिक मनोरञ्जन दिने व्यवसाय
५. Embroidery and Garment
६. Trekking Equipment बिक्री गर्ने पसल व्यवसायहरू
७. पर्यटकीय किताब पसलहरू,
८. डुंगा व्यवसाय,
९. पार्टी प्यालेस तथा क्याटरिङ्ग व्यवसाय,
१०. Healing Centre, मसाज, स्पा आदि ।

मुख्यमंत्री तथा सौ.
ग्रामिणी क.
पोखरा. क.

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

साना यातायात व्यवसाय अन्तर्गतका व्यवसायहरु

मुख्यमंत्री
पोखरा. क.

१. ट्याक्सी व्यवसाय
२. बस/ट्रक/मिनि बस/माइक्रो बस
३. जीप/भ्यान
४. ट्रयाक्टर
५. अटो रिक्सा
- ६ रिक्सा

अनुसूची ४

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

सेवामूलक व्यवसाय अन्तर्गतका व्यवसायहरु

१. यान्त्रिक कार्यशाला वर्कसप
२. व्युटीपार्लर/ हेयर कटिङ्ग व्यवसाय
३. छापाखाना तथा छपाई सम्बन्धि सेवा,
४. सिलाई बुनाई
५. सिनेमा हल
६. ड्राईक्लिनिङ व्यवसाय
७. व्यायामशाला (जीमखाना)
८. निजी विद्यालय
९. सञ्चार गृह
१०. निर्माण व्यवसाय
११. शैक्षिक सामग्रीको कारोवार गर्ने व्यवसाय

अनुसूची ५
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)

व्याज शोधभर्ना माग आवेदन फारामको ढाँचा

श्री नेपाल राष्ट्र बैंक,
पोखरा कार्यालय ।

विषय: कर्जाको व्याज/कर्जा सुरक्षण शुल्क शोधभर्ना सम्बन्धमा ।

महाशय,

गण्डकी प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा कार्यक्रम अन्तर्गत प्रवाहित कर्जाको व्याज/कर्जा सुरक्षण शुल्क शोधभर्ना प्राप्त गर्न कर्जा विवरण यसै निवेदन साथ संलग्न गरी पेश गरेका छौं । देहाय वमोजिमका कर्जाहरु विद्यमान ऐन,नियम, नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन र संस्थाको कर्जा नीति तथा व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ वमोजिम प्रवाह भएको प्रमाणित गर्दै संलग्न कर्जाहरुको व्याज/कर्जा सुरक्षण शुल्क शोधभर्ना प्रदान गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

भवदीय,

(प्रदेश प्रमुख)

इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको नाम र ठेगाना

(१) लघु, घरेलु तथा साना उद्यम कर्जा

शाखा	शाखा कोडने.रा. बैंकअनुसार	ऋणीको नाम	उद्यम व्यवसाय रहेको ठेगाना			लगानी कारोबार मिति	कोषमा आधारित कर्जा		गत त्रैमासको Base Rate जोड ३ प्रतिशत व्याज शोधभर्ना	अन्तिम भुक्तानी मिति	कैफियत
			जिल्ला	स्थानीय तह	वडा नं		कर्जा प्रकार	स्वीकृत सीमा (रु.)			

[illegible]

(२) साना पर्यटन व्यवसाय कर्जा

(३) साना यातायात व्यवसाय कर्जा

(४) साना सेवा व्यवसाय कर्जा

6

कुल जम्मा:

4

अनुसूची ६

(दफा १२(४) सँग सम्बन्धित)
कर्जा पूर्व-स्वीकृतिको निवेदनको ढाँचा

मुख्यमन्त्रीको कार्यालय

श्री नेपाल राष्ट्र बैंक,
पोखरा कार्यालय ।

मिति:

विषय: कर्जा प्रदान गर्ने पूर्व स्वीकृति पाउँ भन्ने सम्बन्धमा ।

महाशय,

गण्डकी प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा कार्यक्रम अन्तर्गत यस बैंकमा माग भई आएका देहाय वमोजिमका शीर्षकहरुमा कर्जा प्रवाह गर्ने स्वीकृति पाउँ भनि यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

एकमुष्ट कर्जा पूर्व-स्वीकृतिको फाराम

क्र.स.	कर्जाको प्रकार	रकम	कैफियत
१.	लघु, घरेलु तथा साना उद्यम कर्जा		
२.	साना पर्यटन व्यवसाय कर्जा		
३.	साना यातायात व्यवसाय कर्जा		
४.	साना सेवा व्यवसाय कर्जा		
कुल जम्मा:			

भवदीय,

दस्तखत....

बैंकको नाम:

अनुसूची ७

(दफा १२ (३) सँग सम्बन्धित)

(निवेदकले बैंकमा पेश गर्नु पर्ने निवेदनको ढाँचा)

श्री बैंक लि.

मिति:

.....

..... शाखा कार्यालय

विषय: व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जाको आवेदन सम्बन्धमा ।

महाशय,

गण्डकी प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा कार्यक्रम अन्तर्गत शीर्षकमा रु. उपलब्ध गराई दिनु हुन अनुरोध गर्दछु । साथै, म/मेरो उद्यम/व्यवसाय कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचीमा नपरेको र बैंकिङ्ग कसुर अन्तरगत कारवाहीमा नपरेको स्वघोषणा गर्न चाहन्छु ।

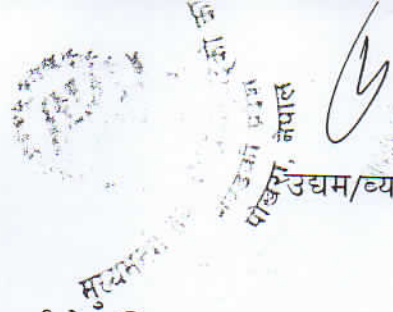
आवश्यक कागजातहरू:

- (क) सम्बन्धित निकायमा वा स्थानीय तहमा दर्ता भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- (ख) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- (ग) गत आर्थिक वर्षको कर तिरेको निस्सा वा PAN को प्रतिलिपि
- (घ) प्राप्त कर्जा उपयोग सम्बन्धी संक्षिप्त प्रस्ताव,
- (ङ) धितोसम्बन्धी अद्यावधिक आवश्यक कागजातहरू,
- (च) दर्ता नभई १ वर्ष भन्दा अगाडिदेखि सञ्चालनमा रहेको उद्योगी व्यवसायीले दफा ९ को उपदफा (१) को खण्ड (ङ) को पुष्ट्याई गर्ने स्थानीय तहको सिफारिस,
- (छ) कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचीमा नपरेको र बैंकिङ्ग कसुर अन्तर्गत कारवाहीमा नपरेको स्वघोषणा, र
- (ज) वार्षिक कारोबार/बिक्री रकम रु. ५० लाख वा सो भन्दा कम भएको स्वघोषणा

भवदीय,

निवेदकको दस्तखत:

निवेदको नाम:

उद्यम/व्यवसायको नाम:

उद्यम/व्यवसायको आधिकारिक छाप:

कर्जाको संक्षिप्त प्रस्ताव:

१. व्यवसायको पृष्ठभूमि:

१. व्यवसायको नाम			
२. व्यवसाय दर्ता नं.			
३. उद्यमीको नाम:			
४. व्यवसायको ठेगाना:			
५. व्यवसायको प्रकार:			
६. व्यवसायको उद्देश्य:	१. २. ३.		
७. स्थायी लेखा नम्बर (PAN)			
८. व्यवसायले दिएको रोजगारी संख्या:	महिला	पुरुष	जम्मा
९. व्यवसायको जम्मा लागत	स्थिर पूँजी	रु.	
	चालु पूँजी	रु.	
	जम्मा लागत	रु.	

२. व्यवसाय लगानीको श्रोत:

क्र.स.	विवरण	कुल रकम	स्वपूँजी	कर्जा
क)	स्थिर पूँजीलगानी			
१.				
२.				
३.	अन्य			
ख)	चालु पूँजी लगानी			
ग)	कुल पूँजी लगानी			

३. व्यवसायको आम्दानी तथा खर्च विवरण:

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
१.	सम्पूर्ण आम्दानी						
२.	सम्पूर्ण खर्च						
३.	नाफा (नोक्सान)						

४. चालु पुँजीको प्रक्षेपण:

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
१.	स्टक मौज्दात						
२.	आसामी (Debtor)						
३.	नगद						
४.	अन्य प्राप्ति						
५.	घटाउने: साहु (Creditor)						
६.	खुद चालु पुँजी						

५. कर्जाको उपयोगिता:

.....

.....

.....

h

अनुसूची ८

(दफा १५ को खण्ड (च) सम्बन्धित)

बैकहरुले नेपाल राष्ट्र बैङ्कलाई बझाउनु पर्ने त्रैमासिक विवरण

(१) लघु, घरेलु तथा साना उद्यम कर्जा

शाखा	शाखा कोडने.रा. बैकअनुसार	ऋणी को नाम	उद्यम व्यवसाय रहेको ठेगाना			लगानी कारोबार मिति	कोषमा आधारित कर्जा					अन्तिम भुक्तानी मिति	कर्जा वर्गीकरण	कैफियत
			जिल्ला	स्थानीय तह	वडानं		कर्जा प्रकार	स्वीकृत सीमा (रु.)	बाँकी सावार् (रु.)	बाकी व्याज (रु.)	भाखा नाघेको साँवा			
कुल जम्मा:														

(२) साना पर्यटन व्यवसाय कर्जा

शाखा	शाखा कोडने.रा. बैकअनुसार	ऋणी को नाम	उद्यम व्यवसाय रहेको ठेगाना			लगानी कारोबार मिति	कोषमा आधारित कर्जा					अन्तिम भुक्तानी मिति	कर्जा वर्गीकरण	कैफियत
			जिल्ला	स्थानीय तह	वडानं		कर्जा प्रकार	स्वीकृत सीमा (रु.)	बाँकी सावार् (रु.)	बाकी व्याज (रु.)	भाखा नाघेको साँवा			
कुल जम्मा:														

(३) साना यातायात व्यवसाय कर्जा

शाखा	शाखा कोडने.रा. बैकअनुसार	ऋणी को नाम	उद्यम व्यवसाय रहेको ठेगाना			लगानी कारोबार मिति	कोषमा आधारित कर्जा					अन्तिम भुक्तानी मिति	कर्जा वर्गीकरण	कैफियत
			जिल्ला	स्थानीय तह	वडानं		कर्जा प्रकार	स्वीकृत सीमा (रु.)	बाँकी सावार् (रु.)	बाकी व्याज (रु.)	भाखा नाघेको साँवा			
कुल जम्मा:														

(४) साना सेवा व्यवसाय कर्जा

शाखा	शाखा कोडने.रा. बैकअनुसार	ऋणी को नाम	उद्यम व्यवसाय रहेको ठेगाना			लगानी कारोबार मिति	कोषमा आधारित कर्जा					अन्तिम भुक्तानी मिति	कर्जा वर्गीकरण	कैफियत
			जिल्ला	स्थानीय तह	वडानं		कर्जा प्रकार	स्वीकृत सीमा (रु.)	बाँकी सावार् (रु.)	बाकी व्याज (रु.)	भाखा नाघेको साँवा			

र	य तह	न	प्रका र	त सीमा (रु.)	की सावा (रु.)	ब्याज (रु.)	नाघे को सावा	नी मिति		
कुल जम्मा:										

(५) कुल कर्ज

क्र.स.	कर्जाको प्रकार	रकम	कैफियत
१.	लघु, घरेलु तथा साना उद्यम कर्जा		
२.	साना पर्यटन व्यवसाय कर्जा		
३.	साना यातायात व्यवसाय कर्जा		
४.	साना सेवा व्यवसाय कर्जा		
कुल जम्मा:			

अनुसूची ९

(दफा १४ खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, गण्डकी प्रदेश

र नेपाल राष्ट्र बैंक, पोखरा कार्यालय

बीच

व्यवसाय जीवन रक्षा कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा सम्पन्न भएको
सम्झौता

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, गण्डकी प्रदेश (यस पछि "पहिलो पक्ष" भनिएको) र
नेपाल राष्ट्र बैंक, पोखरा कार्यालय (यस पछि "दोस्रो पक्ष" भनिएको);
विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ ले पर्यटन, यातायात, कृषि, उत्पादन तथा
सेवा क्षेत्रमा पारेको प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्दै उत्पादन तथा रोजगारी अभिवृद्धि गर्न
उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई निर्व्याजी सरल र सुलभ कर्जा उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि
प्रदेश सरकारले जारी गरेको व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७
कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले;

दुवै पक्षहरू देहाय बमोजिम गर्न सहमत भएका छन्:-

१. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ अन्तर्गतका काम,
कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग र पालना गर्नेछ ।
२. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जाको सदुपयोगिता तथा प्रभावकारिताको लागि
आवश्यकतानुसार अनुगमन, सुपरिवेक्षण र निरीक्षण गर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि हरेक
वर्षको असार मसान्तमा बक्यौता रकमको ०.१५ प्रतिशत वा रु. १५ लाखमा जुन कम
हुन्छ सो रकम पहिलो पक्षको खाताबाट दोस्रो पक्षले वार्षिक रुपमा कट्टा गरी हरेक
असार मसान्तमा हिसाव मिलान गर्नेछ ।
३. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ बैंकहरूलाई पालना
गर्न लगाउनेछ ।
४. व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ यस सम्झौताको अभिन्न अंग
हुनेछ ।
५. पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षमा "शोधभर्ना खाता" नामको खाता खोली आवश्यक रकम जम्मा
गर्नेछ। पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षलाई "व्यवसाय जीवन रक्षा कार्यक्रम" कार्यान्वयन गर्न
तथा खाता खर्च गर्न स्वीकृति प्रदान गरेपश्चात कार्यक्रम प्रारम्भ हुनेछ ।

६. दोस्रो पक्षले स्थानीय तहमा कारोबार गर्न इजाजत प्राप्त अनुसूची १२ बमोजिमका वाणिज्य बैंकका शाखाहरुमार्फत "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" कार्यक्रमको आवश्यक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ ।

७. "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि सो अवधिभर पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षमा खोलेको "शोधभर्ना खाता" बाट रकम खर्च गर्न र उक्त खातामा रकम जम्मा गर्न दोस्रो पक्षलाई पूर्ण अधिकार रहेनेछ ।
८. दोस्रो पक्षले "शोधभर्ना खाता" बाट सम्बन्धित बैंकहरुलाई उनीहरुको आधार दर बमोजिमको रकम र ३ प्रतिशतले हुने व्याज, कर्जा सुरक्षण वापतको रकम उपलब्ध गराउनेछ ।
९. "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" कार्यक्रम मिति २०८१ पुस मसान्तमा समाप्त हुनेछ । कार्यक्रम समाप्ती हुँदा "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७" मा उल्लिखित प्रावधानहरु बमोजिम दोस्रो पक्षले हिसाब फरफारक गरी पहिलो पक्षलाई जानकारी दिनेछ ।
१०. यो सम्झौता दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ र प्रकरण ९ बमोजिम "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" कार्यक्रमको अवधि समाप्त भएपछि यो सम्झौताको अन्त्य हुनेछ ।
११. सम्झौतामा संशोधन गर्नु पर्ने भएमा दुवै पक्षको आपसी सहमतिमा संशोधन गर्न सकिनेछ ।
१२. यो सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा कुनै समस्या आइपरेमा दुवै पक्षको आपसी सहमतिबाट समाधान गरिनेछ ।

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
तर्फबाट

हस्ताक्षर:

श्री

सचिव

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय,
गण्डकी प्रदेश, पोखरा

नेपाल राष्ट्र बैंकका तर्फबाट

हस्ताक्षर:

श्री.....

.....

२७

र

.....बैंक

बीच

व्यवसाय जीवन रक्षा कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा सम्पन्न भएको

सम्झौता

नेपाल राष्ट्र बैंक, पोखरा कार्यालय (यस पछि "पहिलो पक्ष" भनिएको) र बैंक,
..... कार्यालय (यस पछि "दोस्रो पक्ष" भनिएको);

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ ले पर्यटन, यातायात, कृषि, उत्पादन तथा सेवा क्षेत्रमा पारेको प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्दै उत्पादन तथा रोजगारी अभिवृद्धि गर्न उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई निर्व्याजी सरल र सुलभ कर्जा उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि गण्डकी प्रदेश सरकारले जारी गरेको व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले;

दुवै पक्षहरू देहाय बमोजिम गर्न सहमत भएका छन्:-

१. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ को अधिनमा रही कर्जा प्रवाह गर्नेछ र सो अन्तर्गतका अन्य दायित्व पूरा गर्नेछ । व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ यस सम्झौताको अभिन्न अंग हुनेछ ।
२. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ मा तोकिएका व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीलाई कर्जा प्रवाह गर्नेछ ।
३. व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि सो अवधिभर दोस्रो पक्षको पहिलो पक्षमा रहेको खातामा रकम जम्मा/खर्च गर्ने पूर्ण अधिकार रहनेछ ।
४. दोस्रो पक्षले यस कार्यविधि बमोजिम गरेको कर्जा लगानी र असूलीको विवरण हरेक आर्थिक वर्षमा त्रैमासिक रुपमा पहिलो पक्षलाई बुझाउनुपर्नेछ ।
५. दोस्रो पक्षले पहिलो पक्षसँग आधार दर बराबरको रकम र ३ प्रतिशत व्याज रकमको शोधभर्ना रकम हरेक त्रैमास (असोज, पुस, चैत्र र असार मसान्त) समाप्त भएको १५ दिनभित्र माग गर्नुपर्नेछ र कर्जा सुरक्षण शुल्क आवश्यकतानुसार त्रैमासमा शोधभर्ना माग गर्नुपर्नेछ ।

६. दोस्रो पक्षले "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आफ्नो प्रदेशस्थित कार्यालयमा भेट्टा इकाई गठन गर्नेछ । उक्त इकाईले पहिलो पक्ष र आफ्ना शाखा मुख्य कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी कर्जा प्रवाह सहज बनाउने कार्य गर्नेछ ।

७. "व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ अनुसार दोस्रो पक्षले कर्जा प्रवाह गर्न आफ्नो तर्फबाट Product Paper तयार गर्नुका साथै आफ्नो Software मा आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
८. दोस्रो पक्षले ग्राहक/ऋणीहरूको यथार्थ विवरण तयार गर्नुपर्नेछ । वास्तविकता लुकाई वा जानाजानी झुठा विवरण तयार गरी कर्जा प्रवाह गरेको पाइएमा पहिलो पक्षले प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्नेछ ।
९. व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ मा तोकिए बमोजिमका क्षेत्रहरूमा कर्जा प्रवाह गर्न पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षलाई उनीहरूको आधार दर र थप ३ प्रतिशतसम्म व्याज बराबरको रकम उपलब्ध गराउनेछ । दोस्रो पक्षले सम्बन्धित ऋणीहरूबाट कुनै किसिमको व्याज वापतको रकम लिन सक्नेछैन ।
१०. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा प्रवाह गर्दा सो कार्यक्रम अन्तर्गत प्रवाह गरिने कर्जाको कम्तिमा ५० प्रतिशत रकम ५ लाखभन्दा कम कर्जा माग गर्ने उद्योगी व्यवसायीहरूलाई प्राथमिकता दिई प्रवाह गर्नु पर्नेछ ।
११. दोस्रो पक्षले व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ बमोजिम कर्जा दिन योग्य व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीलाई अनुसूची ११ बमोजिमको मूल्याङ्कन गरी निवेदन दिने अन्तिम मितिको १५ कार्यदिन भित्र पहिलो पक्षसँग पूर्व-स्वीकृति लिनुपर्नेछ र पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षलाई सात कार्यदिनभित्र पूर्व स्वीकृति दिनु पर्नेछ ।
१२. अन्य शर्तहरू व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ बमोजिम हुनेछ ।
१३. यो सम्झौता दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ र "व्यवसाय जीवन रक्षा कर्जा" कार्यक्रमको अवधि समाप्त भएपछि यो सम्झौताको अन्त्य हुनेछ ।
१४. यो सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा कुनै समस्या आइपरेमा व्यवसाय जीवन रक्षा कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ बमोजिम समाधान गरिनेछ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकको तर्फबाट

हस्ताक्षर:

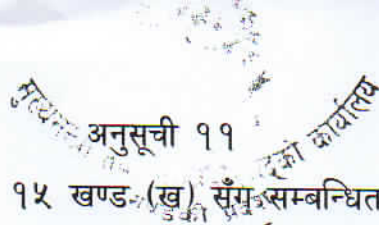
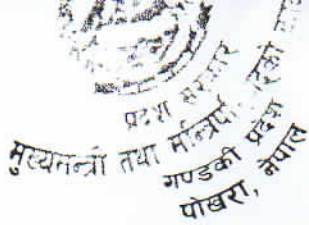
श्री

सम्बन्धित बैंकको तर्फबाट

हस्ताक्षर:

श्री.....

२९

अनुसूची ११
(दफा १५ खण्ड (ख) संयुक्तसम्बन्धित)
कर्जा निवेदकको मूल्याङ्कनका आधार

क) कर्जा निवेदकको मूल्याङ्कन सम्बन्धी प्रश्नावली:

१) बन्दाबन्दी पश्चात हाल उद्यम व्यवसाय सञ्चालनको अवस्था कस्तो रहेको छ ?

क) पूर्ण रुपमा बन्द ख) आंशिक रुपमा बन्द ग) अलि अलि प्रभाव परेको घ) पूर्ण रुपमा संचालन भएको

२) बन्दाबन्दी अवधिमा उत्पादन/कारोबारको अवस्था कस्तो रह्यो ?

क) १०० प्रतिशत सम्मले गिरावट ख) ५० प्रतिशत सम्मले गिरावट ग) २५ प्रतिशत सम्मले गिरावट घ) गिरावट नआएको

३) बन्दाबन्दी अवधिमा व्यवसाय कति अवधि बन्द रह्यो ?

क) ३ महिना भन्दा बढी अ) २-३ महिना ग) १ महिना सम्म घ) बन्द नरहेको

४) बन्दाबन्दी अवधिमा कति रोजगारी कटौती गर्नु भयो ?

क) ५०-१०० प्रतिशत ख) २५-५० प्रतिशत ग) ०-२५ प्रतिशत घ) कटौती नगरिएको

५) तपाईंको उद्यम व्यवसाय पूर्ववत अवस्थामा फर्कन कति समय लाग्ने देख्नु हुन्छ

क) ६ महिना भन्दा बढी ख) ३-६ महिना ग) १-३ महिना घ) पूर्ववत अवस्थामा नै सञ्चालनमा रहेको

६) प्रदेश सरकारले दिने सहूलियतपूर्ण कर्जाको उपयोग कसरी गर्ने विचार गर्नु भएको छ ?

क) चालु खर्च व्यहोर्ने ख) मर्मत/संभार गरी व्यवसाय सञ्चालन योग्य बनाउने ग) लगानी बढाई हालको व्यवसाय विस्तार गर्ने घ) पुरानो कर्जा चुक्ता गर्ने/हाललाई सोचाई बनाइ नसकेको

७) यो कर्जा नपाए उद्यम व्यवसायको लागि आवश्यक वित्तीय साधन कसरी जुटाउने सोचाई गर्नुभएको छ ?

क) पुरानो सम्पत्ति/जग्गा बिक्री गर्ने ख) साथीभाई/नातेदारबाट ऋण लिने ग) बैंक तथा वित्तीय संस्था/सहकारीबाट ऋण लिने घ) कर्जा नलिने/पुरानो बचत चलाउने

८) बन्दाबन्दीको कारण तपाईंलाई तलको मध्ये सवैभन्दा बढी समस्या के मा रह्यो?

क) आफ्नो दैनिक जिविको पार्जनमा कठिनाई ख) सञ्चालन खर्च भुक्तानीमा कठिनाई ग) ऋणको साँवा/व्याज भुक्तानीमा कठिनाई घ) खासै समस्या नपरेको

९) यस अघि सरकारबाट कुनै सहिलियतपूर्ण कर्जा सुविधा लिए नलिएको ?

क) लिन प्रयास गरेको तर नपाएको/थाहा नपाएको ख) एक पटक लिएको ग) धेरै पटक लिएको घ) सुविधा आवश्यक नपरेको

१०) हाल कहींबाट कुनै कर्जा लिनु भएको छ?

क) आफन्त/साथीभाई ख) सहकारी संस्था ग) बैंक तथा वित्तीय संस्था घ) कर्जा लिन आवश्यक नभएको

नोट: साधीको प्रश्नकोषहरूको उत्तरलाई मुल्याङ्कन प्रयोजनको लागि उत्तर (क) को लागि अङ्क ४, (ख) को लागि अङ्क ३, (ग) को लागि अङ्क २ र घ को लागि अङ्क १ प्रदान गरिएको छ ।

ख) बैंकले गर्ने कर्जा निवेदकको मुल्याङ्कन:

बैंकले तलका सूचकहरूमा अति सुरक्षितलाई अङ्क ४, मध्यम सुरक्षितलाई अङ्क ३, न्युन सुरक्षितलाई अङ्क २ र सुरक्षित नभएकोलाई अङ्क १ दिई ऋणीको मुल्याङ्कन गर्नु पर्ने छ ।

१) धितोको पर्याप्तता

२) आवश्यक कागजात

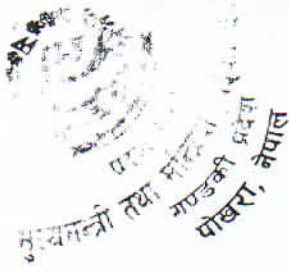
३) व्यवसायको आर्थिक अवस्था

४) उद्यम/व्यवसायको सम्भाव्यता

५) ग्राहकको इमान्दारिता

ग) कर्जा निवेदकको समग्र मुल्याङ्कन:

बैंकहरूले बुँदा (क) र (ख) को मुल्याङ्कनका अङ्कहरूको योग निकाली सवैभन्दा बढी अङ्क देखि कम अङ्क प्राप्त गर्ने आधारमा निवेदकहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची १२
(दफा १२ (३) सँग सम्बन्धित)
बैंकहरुको सूची

- १) नेपाल बैंक लि.
- २) राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लि.
- ३) कृषि विकास बैंक लि.
- ४) एन.आई.सि. एसिया बैंक लि.
- ५) प्रभु बैंक लि.
- ६) ग्लोबल आई एम ई बैंक लि.
- ७) लक्ष्मी बैंक लि.
- ८) कुमारी बैंक लि.
- ९) सिद्धार्थ बैंक लि.
- १०) माछापुच्छ्रे बैंक लि.
- ११) मेगा बैंक लि.
- १२) प्राईम कमर्सियल बैंक लि.
- १३) एभरेष्ट बैंक लि.
- १४) नेपाल ईन्भेष्टमेण्ट बैंक लि.
- १५) नेपाल बङ्गलादेश बैंक लि.
- १६) एन सि सि बैंक लि.
- १७) सिभिल बैंक लि.
- १८) सनराईज बैंक लि.

